

Verksamhetsberättelse 2021 – Brottsofferjouren Västernorrland

INLEDNING

Brottsofferjouren Västernorrland är en ideell förening vars syfte och uppgift är att ge stöd till brottsdrabbade personer företrädesvis i Västernorrlands län. Denna verksamhetsberättelse speglar föreningens verksamhetsår 2021.

Den pandemi (Covid -19) som utbröt i början av år 2020 påverkade det svenska samhället även under större delen av 2021. Den har även påverkat verksamheten i vår förening detta verksamhetsår. Det gäller utbildningar, studieresor, stödpersons- och vittnesstödsträffar och annan verksamhet som inte kunnat genomföras på distans. Värt att notera är, att en av föreningens viktigare uppgifter, stödpersonsverksamheten, kunnat skötas nära nog helt utan störningar. Likaså att under senare delen av året har en grundutbildning samt ett par konferenser kunnat genomföras. Mer om det senare i denna berättelse.

ARBETSUPPGIFTER

Brottsofferjourens huvuduppgift är att ge stöd till brottsdrabbade personer från det att brottet ägt rum fram tills att dom från rättegång vunnit laga kraft. Ett visst stöd kan också ges efter detta, främst angående skadeståndsutbetalningar etc.

De volontärer som ger stöd i det akuta skedet efter ett brott kallas *stödpersoner*. I samband med rättegång ges stöd av *vittnesstödjare*.

Såväl stödpersonerna som vittnesstöden utför sina arbetsuppgifter ideellt, d.v.s. utan ekonomisk ersättning. Det totala antalet stödpersoner/vittnesstöd uppgår till nära ett 40-tal.

Stödpersonernas uppdrag

Brottsofferjourens stödpersoner får sina ärenden förmedlade främst via polisen. Det kan också ske via Brottsofferjourens telefoncentral, mejl eller brev.

Stödpersoner kommunicerar med brottsdrabbade företrädesvis per telefon. De ger medmänskligt stöd och för dialog kring vad som inträffat och hur den brottsutsatta kan hantera sin situation. Information kring försäkringsfrågor och rättsprocessen förekommer ofta.

Antalet personkontakter avseende brottsdrabbade, anhöriga m.fl. som stödpersonerna bistått under året uppgår till 1 019 personer. Bland de brottstyper som de hjälpsökande har varit utsatta för dominerar misshandel, bedrägeri, ofredande, olaga hot samt stöld.

Vittnesstödens uppdrag

I Västernorrlands län finns två tingsrätter, ett tingsställe och en hovrätt. Vittnesstöden möter vittnen, målsägare och deras anhöriga på plats i berörda domstolslokaler i samband med att rättegång ska äga rum. På önskemål kan information om hur en rättsprocess genomförs även ges före förhandlingsdagen. Det sker mestadels per telefon men kan också ske genom besök i

GN
XS
BE
CD

domstolens lokaler, allt för att berörd person ska känna sig lite mer hemma i domstolsmiljön inför den förestående förhandlingen.

P.g.a. pandemin och myndigheternas krav om att hålla distans till andra människor har vittnesstöden under första halvåret mestadels inte funnits på plats i respektive domstol för att kunna ge stöd personligen. Under den tiden har dock möjlighet funnits att per telefon i förväg kontakta vittnesstödsamordnaren för information. Under hösten har vittnesstödsverksamheten fungerat med vittnesstöden mestadels på plats i domstolen.

Brottsofferjouren Västernorrland har avtalat med respektive domstol om rutiner etc. för att på bästa sätt samordna och strukturera arbetet. Samarbetet med domstolarna är mycket gott.

Antalet vittnen, målsägare, anhöriga, tilltalade etc. som vittnesstöden gett stöd under året uppgår till 400 personer. Det är till antalet betydligt lägre jämfört med både föregående år och alla år sedan föreningen startade. Orsaken är den pågående pandemin.

SAMORDNARNA

Till sin hjälp har styrelsen stöd av två samordnare, Staffan Sehlin och Jan Bergquist, som på deltid arbetat övergripande med ärendefördelning, utbildning, massmediakontakter, bidragsansökningar, kommunkontakter samt den huvudsakliga uppgiften, att ge stöd på olika sätt till föreningens stödpersoner/vittnesstöd.

Staffan Sehlin har dessutom representerat Brottsofferjouren Sverige i en polisgrupp med mål att underlätta samarbetet mellan polisens regioner och brottsofferjourenas jourgrupper.

Jan Bergquist har ingått i Brottsofferjouren Sveriges utbildningsråd med uppdrag främst att utarbeta utbildningar av webbkarakter att användas av såväl landets olika brottsofferjourer som andra organisationer som verkar för att underlätta tillvaron för brottsoffer.

Inför detta verksamhetsår gjorde föreningen en projektansökan till Brottsoffermyndigheten om att i projektform kunna arvoda föreningens två vittnesstödsamordnare i deras kontinuerliga arbetsuppgift att fördela uppdragen mellan de olika vittnesstödjarna för respektive domstol i länet. Denna ansökan antogs vilket inneburit att samordnarna fått viss ekonomisk ersättning för sitt arbete att administrera vittnesstödjarnas uppgifter.

EKONOMI

Förutom intäkter i form av medlemsavgifter och en privat gåva har ekonomiska medel tillförts föreningen från följande bidragsgivare:

- Kammarkollegiet via Brottsofferfonden
- Härnösands kommun
- Kramfors kommun
- Sollefteå kommun
- Sundsvalls kommun
- Timrå kommun
- Ånge kommun

en
XS

BE

Ca

- Örnsköldsviks kommun

Som redan nämnts har föreningen beviljats projektmedel av Brottsoffermyndigheten för att kunna arvoda samordningsarbetet inom vittnesstödsområdet.

REKRYTERING AV STÖDPERSONER OCH VITNESSTÖD

Föreningen har ett kontinuerligt behov av att rekrytera nya stödpersoner och vittnesstöd. För att få kontakt med intresserade har föreningen under hela året kostnadsfritt annonserat på Volontärbyrån.

Dessutom har ett antal ”rollups” med budskap om att föreningen efterfrågar volontärer visats i samband med konferenser där föreningen deltagit.

Detta har sammantaget gett ett ganska gott resultat då ett flertal personer under året anmält intresse att engagera sig i vår verksamhet. Mer om detta under rubriken ”Utbildning”.

UTBILDNING

Under hösten, med avslutning strax före årsskiftet, genomfördes i Sundsvall grundutbildning för volontärer. Kursen fullföljdes av 11 personer som samtliga avser att vara verksamma inom Brottsofferjouren Västernorrland. Det är med stor glädje som föreningen hälsat dessa nya volontärer välkomna i arbetet med att ge brottsdrabbade personer stöd.

All utbildning sker i samarbete med Vuxenskolan. När grundutbildning genomförs för presumtiva stödpersoner och vittnesstöd används läroboken ”Handbok för stödpersoner & vittnesstöd”, utarbetad av Brottsofferjouren Sverige.

Inför varje kurstillfälle förbereder sig deltagarna genom att studera det kapitel i handboken som kommer att behandlas vid det kommande kurstillfället. Specialister inom de sakområden som handboken omfattar föreläser/svarar på frågor under utbildningspassen, allt för att varje deltagare ska kunna tillgodogöra sig respektive avsnitt så bra som möjligt.

Grundutbildningen omfattar följande sakområden:

- Att vara brottsoffer och vittne, kap 1.
- Brottsofferjourens verksamhet, kap 2.
- Att vara stödperson och vittnesstöd kap 3.
- Kommunikation – möte med människor i kris, kap 4.
- Rättsprocessen – från polisanmälan till rättegång, kap 5.
- Rättsprocessen – studiebesök på tingsrätt, kap 5.
- Ekonomisk kompensation – skadestånd och brottskadeersättning, kap 6.
- Sjukvårdens och socialtjänstens ansvar, kap 7.
- Praktiska frågor, statistik, övningar.
- Stöd vid uppstart med verkliga ärenden

Föreläsare har vid den utbildning som avslutades i slutet av verksamhetsåret, utöver samordnarna varit

- MariAnne Estberger, vittnesstödsamordnare i Sundsvalls tingsrätt
- Per Mossegård, traumapedagog, Vårsta kriscentrum
- Lars-Åke Johansson, lagman, Sundsvalls tingsrätt

lu
XS BE Cd

- Staffan Blyberg, advokat/åklagare,
- Caroline Flyborg, förundersökningsledare, Polisen
- Representant, brottsoffer- och personskyddsgruppen, Polisen
- Hanna Kejerhag Oldenmark, sjukvårds- och socialtjänstsamordnare, Länsstyrelsen
- Anna Sunden Larsson, handläggare, Brottsoffermyndigheten
- Johanna Tapper Nilsson, Rättshjälpsmyndigheten

Ett flertal interaktiva utbildningar har framställts genom Brottsofferjouren Sveriges försorg. Fördelen med denna utbildningsform är att man som deltagare kan genomföra utbildningen när man själv har tid. Dessa utbildningar har erbjudits såväl stödpersoner som vittnesstöd men även föreningens styrelseledamöter.

Här följer exempel på utbildningar i form av interaktiv utbildning.

Introduktion till Brottsofferjouren. Webkurs för alla som kommer nya till vår verksamhet. Kan även användas av erfarna stödpersoner/vittnesstöd som repetition.

Våldet går inte i pension. Webkurs om att möta äldre som lever med våld i sina relationer.

Demokratibrott. Webkurs om demokratibrott.

Aktivt lyssnande. Fördjupande webbkurs om samtalsmetod.

Hatbrottsutsatta. Webbkurs som beskriver hur man bäst ger stöd till personer som utsatts för hatbrott.

Hedersrelaterat våld och förtryck. Webbkurs om att möta personer som lever med hedersnormer.

STÖDPERSONS/VITNESSTÖDSTRÄFFAR

För att underhålla kompetens och stärka volontärernas gemenskap, har arrangerats gruppträffar på alla orter i länet där stödpersoner och vittnesstödsgrupper finns. Dessa har, p.g.a. pandemin och smittorisk, endast kunnat genomföras enstaka gånger under året. I samband med träffarna har föreningen bjudit på kaffe/te med tilltugg. Dessa träffar har varit en uppskattad kompetensutvecklings- och gemenskapsform.

SAMARBETET MED POLISEN

Samarbetet med polisen är gott. Merparten av de brottsdrabbade som önskat stöd i det akuta skedet av ett brott har förmedlats till vår verksamhet genom polisens försorg. Här bör påpekas att, trots pandemin med dess smittorisker, så har denna verksamhet kunnat fortsätta nästan helt utan störningar eftersom de flesta kontakter sker och kan genomföras i sin helhet via telefon.

KONFERENSER

Föreningens deltagande i konferenser har begränsats av den pågående pandemin. Dock har följande två konferenser ägt rum.

en
KS
BE
OK

Den årliga brottsofferkonferensen som sedan 20 år tillbaka genomförs i Sundsvall, ett samarbete med Brottsofferjouren Västernorrland, Polisen Region Nord och Länsstyrelsen i Västernorrland, genomfördes den 10 november under temat ”Barn som brottsoffer och förövare”. Ett flertal föreläsare medverkade och ca 300 personer deltog. Ett flertal deltog på distans via ZOOM.

Föreningens länskonferens genomfördes i Sollefteå den 26-27 november under temat ”Straff”. Bl.a. föreläste kriminalvårdsinspektör Björn Kjelsson om svensk kriminalvård och professor emeritus Henrik Tham redovisade forskningsresultat kopplat till straff som medel för att förmå gärningsmannen att övergå till ett laglydigare leverne efter avtjänat straff. Ett 30-tal stödpersoner, vittnesstödjare och styrelseledamöter deltog.

ARBETSGIVARANSVAR

Brottsofferjouren Västernorrland har arbetsgivaransvaret för anställda funktionärer. Föreningen är ansluten till intresseorganisationen Fremia. Härigenom ges föreningen stöd i säkerställandet att uppfylla de krav som ställs på arbetsgivare. Föreningens ordförande fullgör arbetsgivaransvaret för styrelsens räkning.

PR – INFORMATION

En viktig uppgift för föreningen är att sprida kunskap om Brottsofferjouren och dess verksamhet. Detta har gjorts bl.a. genom

- kontakter/träffar med kommunföreträdare.
- annonser varje vecka i Sundsvalls Tidning, Tidningen Ångermanland och Örnsköldsviks Allehanda

I början av sommaren inköptes, via Nalta Media, reklam i form av dekalering som under 5 veckor placerades på baksidorna av åtta bussar som trafikerar runt om i länet.

Under året har framställts en folder i 1 500 exemplar som beskriver Brottsofferjouren Västernorrlands verksamhet. Avsikten är att kunna dela ut denna vid informationstillfällen, konferenser, personliga kontakter etc.

STYRELSEN

Styrelsen med ersättare har bestått av representanter bosatta i flera av länets kommuner och representerats av minst 40 % män/kvinnor.

Styrelsen har under året utvecklat sitt arbete bl. a genom att utveckla administrationen och olika rutiner.

Ordförande Göran Norlén deltog i Brottsofferjourens förbundsstämma 2021-09-24 som i år genomfördes digitalt. Vice ordförande Lars Edlund deltog i Brottsofferjourens ordförandekonferens i november.

För att underlätta ledningsarbetet finns i styrelsen ett arbetsutskott (AU) bestående av ordförande, vice ordförande och sekreterare. AU biträder ordföranden, dels i förberedelsen av

Handwritten signatures:
GA
KS BE CA

kommande styrelsemöten, dels i beslut av frågor/ärenden av löpande karaktär. AU har haft åtta protokollförda sammanträden, varav sex fysiska och två möten på distans (telefon).

Styrelsen har haft sju protokollförda sammanträden inklusive det konstituerande sammanträdet. Tre har varit fysiska och fyra har genomförts på distans (telefon). Även årsmötet genomfördes på distans.

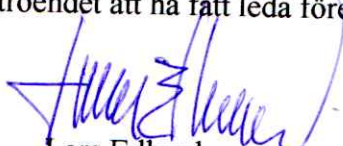
Styrelsen har bestått av följande ledamöter:

- Göran Norlén, ordförande
- Lars Edlund, vice ordförande
- Carin Lockner-Holmberg, sekreterare
- Kajsa Selin, övrig ledamot
- Bertil Edbladh, övrig ledamot

Styrelsesuppleanterna Jan Andersson och Linda Pehrman har inbjudits till varje styrelsemöte. Detsamma gäller samordnarna Staffan Selin och Jan Bergquist, kassören Christer Forsgren samt vittnesstödsamordnaren vid Ångermanlands tingsrätt, Lena Westerlund.

Styrelsen tackar för förtroendet att ha fått leda föreningens arbete under 2021.

Göran Norlén

Lars Edlund

Carin-Lockner Holmberg

Kajsa Selin

Bertil Edbladh